

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Principes, geloof en bijgeloof

Laar, S. van

Citation

Laar, S. van. (1993). Principes, geloof en bijgeloof. *Bestuurskundige Berichten*, 8(1), 17. Retrieved from <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233643>

Version: Publisher's Version

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <http://hdl.handle.net/1887.1/item:3233643>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Zelden heb ik een artikel gelezen, dat inhoudelijk zo slecht in elkaar zit als het artikel „Doubleplusgood” of „Doubleplusungood”, Een gratis kijkje achter de schermen van het hemelse genot van Jurian Edelenbos. Hieronder doe ik een poging mijn kritiek enigszins kort te houden.

Het hoekje waar de klappen vallen

Astrid Stokman

Allereerst zou het wel wenselijk geweest zijn als Edelenbos de titel van zijn stuk ergens verklaard had. Niet iedereen heeft immers recentelijk Orwells 1984 gelezen. Het is mij nu in het geheel niet duidelijk wat hij met zijn conclusie „doubleplusungood” bedoelt.

Jurian Edelenbos krijgt het voor elkaar om tot drie maal toe een reeks goede argumenten op te sommen, die vervolgens afgedaan worden met achtereenvolgens „onzin!”, „nee dus!” en „onzin!”. Helaas wordt ik door de uitroepstekens niet overtuigd van zijn gelijk.

De auteur heeft een bijzonder romantisch beeld van de drugswereld. Ik vind het echter smakeloos om uitdrukkingen als „zevende hemel” of „hemelse genot” te gebruiken met betrekking tot de verslaving aan harddrugs. Het impliceert dat drugsverslaafden een heerlijk leven hebben, terwijl de term „hel” waarschijnlijk meer op zijn plaats is. Zwevende woorden horen thuis in het softdrugs wereldje.

Het is zeer wel mogelijk dat cocaïne de motor van de scene is. Dit neemt echter niet weg dat het gratis verstrekken van heroïne wel degelijk een oorzaak van overlast wegneemt. Edelenbos beweert dat heroïne een gevolg is van (de overlast van) heroïnegebruik. Knap.

Hulpverleners en politie zijn er van overtuigd dat zij wel degelijk een onderscheid kunnen maken tussen zwaar en minder zwaar verslaafden. De kern van zwaarverslaafden is vaak met naam en toenaam bij hen bekend. Hoewel drugsverslaafden vrijwel

alles doen om aan drugs te komen, voeren ze slechts korte-termijnbeleid. Genoeg is genoeg (hoewel „genoeg” steeds meer wordt). Slechts een enkeling zal zijn gebruik dan ook opvoeren om in aanmerking te komen voor gratis drugs. Die strategie vereist immers lange-termijn-denken. Hetzelfde argument geldt voor de drugsverstrekking aan AIDS-patienten. AIDS en niet seropositiviteit zou dan immers een criterium worden. Omdat het vele jaren kan duren voordat seropositieven AIDS ontwikkelen, zou ook dit plannetje een toekomstvisie van de verslaafde eisen. Edelenbos stelt het pleidooi voor legalisering van harddrugs voor, als zou het draaien om bezuinigingen op het politiekorps en de medische voorzieningen. De werkelijke gronden voor een deze stelling zijn acceptatie van de onoplosbaarheid van de problematiek, overzicht houden op de drugswereld en vooral het financieel aderen van de georganiseerde misdaad. De georganiseerde misdaad leeft op de gelden van de drugshandel. Hiermee worden wapens gekocht en politici, ambtenaren en ondernemers omgekocht. Georganiseerde misdaad is dus een veel groter gevaar voor de democratische samenleving dan drugs op zich. Wat ik werkelijk onbegrijpelijk vind is dat Edelenbos beweert dat het „te gek voor woorden zou zijn als we terwille van het geld over zouden gaan tot legalisering.” Hierboven heb ik reeds aangetoond dat dat niet de primaire reden is. Echter, als bestuurskundige zou Edelenbos toch moeten weten dat geld de enige manier is om onvergelykbare zaken te vergelijken. Vrijwel alle beleid wordt bekeken vanuit een financieel perspectief;

Schiphol gaat niet dicht (ondanks het gevaar voor mensenlevens), auto's worden niet verboden (ondanks milieu-schade), niet elk kind krijgt een eigen begeleider op weg naar school (terwijl dit toch verkeersongelukken zou voorkomen) etcetera.

Ik begin bijzonder moe te worden, als ik de bewering van Edelenbos lees over reclame voor harddrugs. Nee Jurian (zucht), niemand pleit voor het ongecontroleerd vrijgeven van harddrugs. Uiteraard zouden deze middelen slechts onder strenge voorwaarden beschikbaar zijn, niet verkocht worden aan minderjarigen en zou elke vorm van reclame verboden blijven. Dit geldt immers ook voor softdrugs.

Waarom is een paar extra problematische gevallen van softdrugsverslaving al teveel? Additionele verslaafden is een nadeel van legalisering, maar nadelen moeten altijd vergeleken worden met de voordelen. Een nadeel op zich is geen reden beleid onmiddellijk te verwerpen.

De vraag of toekomstige „nog hardere” drugs na legalisatie van de huidige vormen eveneens toegestaan zouden moeten worden, is niet direkt aan de orde. Het foefje is nu juist dat legalisatie de drugshandel voor criminelen in Nederland onaantrekkelijk maakt. Legalisatie is iets geheel anders dan het instellen van gedoogzones. Als drugs legaal verkrijgbaar zijn, verdwijnen juist de criminele dealers.

Mijns inziens heeft Jurian Edelenbos is zijn artikel dus absoluut niet aangetoond dat legalisering of selectief verstrekken van harddrugs ethisch, sociaal en maatschappelijk (wat is trouwens het verschil tussen

sociaal en maatschappelijk?) onverantwoord is. Slechts zijn bewering dat „harddrugs geen toverballen zijn, die verkrijgbaar zijn in winkels” is waar.

Kritiek op de kritiek

een naschrift

Jurian Edelenbos

Voordat ik overga tot het wegwerken van enkele „misinterpretaties”, wil ik eerst even zeggen dat ik blij ben dat er gereageerd wordt op mijn artikel. De tekst had als functie discussie los te weken onder de lezers van Bestuurskundige Berichten. Ik hoop dan ook dat Astrid Stokman de aftrap heeft gegeven voor verdere kritische benaderingen van de BB-lezers.

Nu de verdediging.

De titel „Doubleplusgood” of „Doubleplusungood” wordt aan het einde van de tekst verklaard. Uit de laatste zin van de tekst kan gedistilleerd worden dat „doubleplusungood” zeer slecht betekent.

De woorden „onzin!”, „nee, dus!” en „onzin!” zijn misschien wat absoluut gesteld, maar het kan niet ontkend worden dat deze onderbouwd worden. Volgens Stokman horen zwevende woorden niet thuis in het harddrugs-wereldje. Alsof softdrugsgebruikers alleen met hun hoofd in de wolken kunnen zitten. Harddrugsgebruikers weten ook wat „trippen” is. Bovendien is de gebruikte beeldspraak cynisch bedoeld.

Stokman beweert overigens dat ik zou beweren dat heroïne een gevolg is van heroïnegebruik. Ik zeg in mijn artikel dat heroïnegebruik een gevolg is van

cocaïnegebruik. Wil je de overlast van heroïnegebruik tegengaan, dan moet je niet het gevolg (heroïne), maar de oorzaak (cocaïne) aanpakken.

Tot slot wil ik nog even reageren op de reactie als zou legalisatie iets anders zijn dan het instellen van gedoogzones. Ik zeg niet dat dit synoniemen zijn. Ik wijs er echter op dat de apotheken, waar de drugs gratis verstrekt worden, kunnen uitgroeien tot trekpleisters van verslaafden. De openbare orde komt zo in gevaar.

Ik las dat Stokman soms moe werd toen ze mijn artikel las. Nu moet Stokman niet te moe worden om mijn tekst goed te blijven volgen. Overigens ben ik mij er goed van bewust dat verkeerde interpretaties niet enkel van één kant komen. „It takes two to tango.” Δ

Principes, geloof en bijgeloof

Saskia van Laar, voorzitter B.I.L. in het bestuursjaar '92-'93

Deze drieluik is zeldzaam integrerend. Ten eerste rijst de vraag in hoeverre de drie begrippen enige samenhang vertonen. Geloof en bijgeloof zijn wellicht even duidelijk. Toch associeert iedereen „geloof” met „kerk” en bijgeloof minder. Daaruit blijkt hoe de nederlandse samenleving nog steeds doordrongen is van bepaalde christelijke grondslagen en niet altijd in staat is van een afstand naar eigen gebruiken en gewoontes te kijken.

„Principes” worden door velen niet verbonden met geloof of bijgeloof. Bij principes denkt men aan melk in glazen flessen kopen, op de fiets naar je werk gaan, niet jatten terwijl het wel mogelijk is. Terwijl geloof en principes eigenlijk in elkaars verlengde liggen. Op basis van een willekeurig geloof, volg je bepaalde principes in je handelingen. In deze context past bijgeloof minder. Kortom, van een gesloten driehoek, waarbij de drie punten onderling verbonden zijn, is misschien in mindere mate sprake.

Ten tweede is het interessant te constateren dat er verschillende waarde-oordelen aan de termen verbonden zijn. Principes zijn goed, geloof minder en bijgeloof is zelfs komisch, of niet? Historisch gezien verschuiven de waarde-oordelen onderling. Principes worden nog maar recentelijk op een bepaalde manier gewaardeerd. Cosmetische verf kopen, die niet op een vieze wijze getest wordt, is pas sinds de invoering van de Bodyshop populair. Waarom dit zo verschuift is een derde integrerend punt.

Hoe ziet invulling van de drie termen er in ons dagelijks leven uit, dat wil zeggen toegespitst op ons student-zijnde of iets op een vereniging als de B.I.L. Er vanuit gaande dat geloof niet religieus getint hoeft te zijn, kunnen we stellen dat we *geloven* dat een universitaire opleiding bepalend kan zijn voor onze arbeidstoekomst en onze intellectuele ontwikkeling (leert de universiteit geen bepaalde denkwijze?). We houden er bepaalde *principes* op na, hoe deze univer-

sitaire opleiding genoten dient te worden. Geen student zal, in principe, afkijken of andermans werk kopiëren.

Nu blijkt wederom dat bijgeloof voornamelijk aan „geloof” gekoppeld wordt en hoe negatief het geïnterpreteerd wordt. *Bijgelovig* ben je als je bij een tentamen een specifiek sieraad *per se* wil dragen omdat je anders denkt dat je het niet kan halen.

Om ten slotte de B.I.L. onder de loep te nemen zien we dat de B.I.L. slechts kan bestaan omdat mensen *geloven* dat de B.I.L. een bijdrage kan leveren aan het vergroten van de persoonlijke ontwikkeling en die van de studie. De borrel op 19 januari dient er voor dit geloof kritisch te onderzoeken op mogelijk *bijgeloof* en of dit bepaald en gewaardeerd kan en moet worden. De B.I.L. hangt ook bepaalde *principes* aan, denk hierbij aan het nalaten van winstbejag en het bieden van de aantrekkelijkste activiteiten en services aan de leden.

Het concretiseren van de drie termen is essentieel voor een juiste ontwikkeling. 19 Januari biedt ar een unieke mogelijkheid toe! Δ